

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 12511/2022
23.11.2022. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Добриле Страјина, председника већа, Гордане Комненић и Драгане Миросављевић, чланова већа, у парници тужилаца – противтужених АА, ББ, ВВ и ГГ, сви из ..., чији је заједнички пуномоћник Стојан Луковић, адвокат из ..., против туженог – противтужиоца ДД из ..., чији је пуномоћник Стана Мартић, адвокат из ..., ради утврђења по тужби и по противтужби, одлучујући о ревизијама обе парничне странке изјављеним против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 2638/21 од 31.01.2022. године, у седници одржаној 23.11.2022. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈАЈУ СЕ, као неосноване, ревизије тужилаца – противтужених и туженог – противтужиоца, изјављене против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 2638/21 од 31.01.2022. године.

ОДБИЈАЈУ СЕ захтеви тужилаца – противтужених и туженог – противтужиоца, за накнаду трошкова ревизијског поступка.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Београду П 912/15 од 25.04.2018. године, ставом првим изреке, одбијен је, као неоснован, тужбени захтев тужилаца – противтужених, којим су тражили да се утврди да је непокретност – њива „ЂЂ“, уписана у ЗКУЛ .. к.о. ..., кп. бр. .., површине 30 ари и 20м², заједничка својина АА, ББ, ВВ и ГГ, свих из ..., стечена њиховим радом и средствима, те да се иста изузме из оставинске масе покојног ЕЕ, што би тужени био дужан да призна и трпи. Ставом другим изреке, одбијен је, као неоснован, тужбени захтев тужилаца – противтужених, којим су тражили да се утврди да су покретне ствари и то слике наведене почев од редног броја 1 (слика Андрејевић Кум Ђорђа – „Старо оружје“ 1959. година), закључно са редним бројем 193 (слика Богдана Шупут – „Македонка са дететом“ 1937. година), изостављају из оставинске масе покојног ЕЕ, што би тужени био дужан да призна и трпи. Ставом трећим изреке, усвојен је тужбени захтев туженог – противтужиоца и утврђено је да је он сувласник у идеалном делу од $\frac{1}{4}$ слика које су наведене у том ставу изреке почев од редног броја 1 (слика Андрејевић Кум Ђорђа – „Старо оружје“ 1959. година, уље на лесониту, 140x995цм), закључно са редним бројем 200 (слика Богдана Шупут – „Македонка са дететом“ 1937. година, уље на платну 70x56цм), а што су тужиоци – противтужени дужни да признају и трпе. Ставом четвртим изреке, усвојен је тужбени захтев туженог

– противтужиоца и утврђено да је он сувласник у делу од $\frac{1}{4}$ њиве ЂЂ, број парцеле .. површине 30 ари и 20м² уписане у ЗКУЛ .. к.о. ..., а што су тужени дужни да признају и трпе. Ставом петим изреке, овлашћен је тужени да се само на основу те пресуде може са идеалним уделом од $\frac{1}{4}$ укњижити код надлежног РГЗ – Службе за катастар непокретности, као сувласник непокретности описане у претходном ставу изреке пресуде. Ставом шестим изреке, обавезани су тужиоци – противтужени да туженом – противтужиоцу солидарно накнаде трошкове парничног поступка од 2.167.500,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж 7330/18 од 04.03.2019. године, ставом првим изреке, укинута је пресуда Вишег суда у Београду П 912/15 од 25.04.2018. године и одлучено о захтевима странака, тако што је ставом другим изреке, одбијен, као неоснован, тужбени захтев тужилаца – противтужених АА, ББ, ВВ и ГГ, којим су тражили да се утврди да је непокретност – њива „ЂЂ“, уписана у ЗКУЛ .. к.о. ..., кп. бр. ..., површине 30 ари и 20м², њихова заједничка својина стечена њиховим радом и средствима, те да се иста изузме из оставинске масе покојног ЕЕ, што би тужени био дужан да призна и трпи. Ставом трећим изреке, делимично је усвојен тужбени захтев тужилаца – противтужених АА и ББ и утврђено да се покретне ствари и то слике наведене у том ставу изреке почев од редног броја 1 (слика Андрејевић Кум Ђорђа – „Старо оружје“ 1959. година), закључно са редним бројем 155 (слика Богдана Шупут – „Македонка са дететом“ 1937. година), изостављају из оставинске масе покојног ЕЕ, што је тужени – противтужилац, дужан да призна и трпи. Ставом четвртим изреке, одбијен је, као неоснован, тужбени захтев тужилаца – противтужених АА и ББ, у преосталом делу којим су тражили да се утврди да се покретне ствари и то слике наведене у том ставу изреке почев од редног броја 1 (слика Барук Боре – „Мртва природа са рибом“ 1938. година), закључно са редним бројем 38 (слика Шејка Леонида – „Мала ружичаста мртва природа“ 1968. година), изостави из оставинске масе покојног ЕЕ, што би тужени био дужан да призна и трпи. Ставом петим изреке, одбијен је, као неоснован, тужбени захтев тужилаца – противтужених ВВ и ГГ, којим су тражиле да се утврди да се покретне ствари и то слике које су побројане у ставовима трећем и четвртм изреке те пресуде изостављају из оставинске масе покојног ЕЕ, што би тужени био дужан да призна и трпи. Ставом шестим изреке, делимично је усвојен противтужбени захтев туженог – противтужиоца и утврђено да је он сувласник са уделом од $\frac{1}{4}$ идеалних делова на сликама које су наведене у том ставу изреке почев од редног броја 1 (слика Аралица Стојана – „Предео из Далмације“ 1948-50. година, уље на лесониту, 54x80,5цм), закључно са редним бројем 44 (слика Шејка Леонида – „Мала ружичаста мртва природа“ 1968. година, уље на дасци, 31,5x23,5цм), што су тужиоци – противтужени АА, ББ и ГГ, дужни да признају и трпе. Ставом седмим изреке, одбијен је као неоснован противтужбени захтев туженог – противтужиоца у преосталом делу којим је тражио да се утврди да је власник са уделом од $\frac{1}{4}$ идеалних делова на сликама које су наведене у том ставу изреке почев од редног броја 1 (слика Андрејевић Кум Ђорђа – „Старо оружје“ 1959. година, уље на лесониту, 140x99,5цм), закључно са редним бројем 156 (слика Богдана Шупут – „Македонка са дететом“ 1937. година, уље на платну, 70x56цм), што би тужиоци – противтужени АА, ББ и ВВ, били дужни да признају и трпе. Ставом осмим изреке, одбијен је, као неоснован, противтужбени захтев туженог – противтужиоца којим је тражио да се утврди да је сувласник са уделом од $\frac{1}{4}$ идеалних делова на сликама које су побројане у ставовима седмом и осмом изреке пресуде а што би тужиља – противтужена ВВ била дужна да призна и

трпи. Ставом деветим изреке, усвојен је противтужбени захтев туженог – противтужиоца ДД и утврђено да је он сувласник са уделом од $\frac{1}{4}$ идеалних делова на њиви ЂЂ, кп. бр. .. површине 30 ари и 20м², уписане у ЗКУЛ .. к.о. ..., што су тужиоци – противтужени АА, ББ и ВВ дужни да признају и трпе а тужени – противтужилац се на основу ове пресуде може, са уделом од $\frac{1}{4}$ идеалних делова, укњижити код надлежне РГЗ – Служба за катастар непокретности, као сувласник, са наведеним уделом. Ставом деветим изреке, одбијен је, као неоснован, противтужбени захтев туженог – противтужиоца којим је тражио да се утврди да је он сувласник са уделом од $\frac{1}{4}$ идеалних делова на њиви ЂЂ кп. бр. .. површине 30 ари и 20м² уписане у ЗКУЛ .. к.о. ..., што би тужила – противтужена ГГ била дужна да призна и трпи. Ставовима једанаестим, дванаестим, тринаестим, четрнаестим, петнаестим и шеснаестим изреке, одлучено је о трошковима поступка.

Пресудом Врховног касационог суда Рев 4782/2020 од 21.01.2021. године, ставом првим изреке, одбијене су, као неосноване ревизије тужилаца и туженог изјављене против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 7330/18 од 04.03.2019. године, одлука садржаних у ставовима другом, трећем – у односу на покретне ствари, уметничке слике од редног броја 1 до редног броја 86, од редног броја 88 до редног броја 116 и од редног броја 121 до редног броја 155, четвртог – у односу на покретне ствари, уметничке слике од редног броја 1 до редног броја 14, редни број 16. и 17, од редног броја 24 до редног броја 29, редни број 33 и од редног броја 35 до редног броја 37, петом, шестом - у односу на покретне ствари, уметничке слике од редног броја 1 до редног броја 16, редни број 18 и 19, од редног броја 26 до редног броја 34, редни број 38 и од редног броја 40 до редног броја 43, седмом - у односу на покретне ствари, уметничке слике од редног броја 1 до редног броја 86, од редног броја 88 до редног броја 117 и од редног броја 122 до редног броја 156, осмом, деветом и десетом изреке. Ставом другим изреке, укинута је пресуда Апелационог суда у Београду Гж 7330/18 од 04.03.2019. године, одлуке садржане у ставовима трећем - у односу на покретне ствари, уметничке слике под редним бројем 87 и од редног броја 117 до редног броја 120, четвртог - у односу на покретне ствари, уметничке слике под редним бројем 15, од редног броја 18 до редног броја 23, од редног броја 30 до редног броја 32, редни број 34 и 38, шестом - у односу на покретне ствари, уметничке слике под редним бројем 17, од редног броја 20 до редног броја 25, од редног броја 35 до редног броја 37, редни бројеви 39 и 44, седмом - у односу на покретне ствари, уметничке слике под редним бројем 87 и од редног броја 118 до редног броја 121, једанаестом, дванаестом, тринаестом, четрнаестом, петнаестом и шеснаестом изреке, и у том делу је предмет враћен другостепеном суду на поновно одлучивање о жалбама странака.

Апелациони суд у Београду је, пресудом Гж 2638/21 од 31.01.2022. године, ставом првим изреке, делимично усвојио тужбени захтев тужилаца – противтужених АА и ББ и утврдио да се покретне ствари и то: слика Милосављевић Предрага – Пеђе – „Дубровник“ 1971. година, слика Радовић Ивана – „Седећи женски акт“ 1934-38. година, слика Радовић Ивана – „Орање са белим коњем“ 1938-48. година, слика Радовић Ивана – „Орање са црвеним коњем“ 1950-55. година, слика Радовић Ивана – „Седећи женски акт са црвеним прекривачем“ 1955-60. година, слика Радовић Ивана – „Сеоска породица са белом кравом“ 1928-30. година, слика Шејка Леонида – „Мала ружичаста мртва природа“ 1968. година, изостављају из оставинске масе покојног ЕЕ, што је тужени – противтужилац дужан да призна и трпи. Ставом другим изреке,

одбијен је, као неоснован, тужбени захтев тужилаца – противтужених АА и ББ, у преосталом делу којим су тражили да се утврди да се покретне ствари и то: слика Личаноски Лазара – „Сељанке са гускама“ 1934-38. година, слика Лубарда Петра – „Црногорски крш“ 1959. година, слика Лубарда Петра – „Лет у простор“ 1961. година, слика Лубарда Петра – „Шпанија“ 1966. година, слика Лубарда Петра – „Из топионице“ 1947. година, слика Лубарда Петра – „Први српски устанак“ од 1969. до 1971. године, слика Лубарда Петра – „Космос“ 1971. година, слика Петровић Надежде – „Колевка“ око 1904. године, слика Петровић Надежде – „Свештеник (Свети Сава)“ око 1905. године, слика Петровић Надежде – „Глумица“ око 1906. године, изостављају из оставинске масе покојног ЕЕ, што би тужени био дужан да призна и трпи. Ставом трећим изреке, делимично је усвојен противтужбени захтев туженог – противтужиоца па је утврђено да је он власник са уделом од $\frac{1}{4}$ идеалних делова на покретним стварима и то: слика Личаноски Лазара – „Сељанка са гускама“ 1934-38. година, уље на картону, 67x96cm; слика Лубарда Петра – „Црногорски крш“ 1959. година, уље на лесониту, 43x100cm; слика Лубарда Петра – „Лет у простор“ 1961. година, уље на платно, 83x184,3cm; слика Лубарда Петра – „Шпанија“ 1966. година, уље на лесониту, 140x176,5cm; слика Лубарда Петра – „Из топионице“ 1967. година, уље на лесониту, 123,8x151,3cm; слика Лубарда Петра – „Први српски устанак“ 1969-71. године, уље на лесониту, 130x171cm; слика Лубарда Петра – „Космос“ 1971. година, лакови на лесониту, 130x170cm; слика Петровић Надежде – „Колевка“ око 1904. године, уље на картону, 43x34cm; слика Петровић Надежде – „Свештеник (Свети Сава)“ око 1905. године, уље на картону, 60x42cm; слика Петровић Надежде – „Глумица“ око 1906. године, уље на лесониту, 61x47cm, што су тужиоци – противтужени АА, ББ и ВВ дужни да признају и трпе. Ставом четвртим изреке, одбијен је, као неоснован, противтужбени захтев туженог – противтужиоца у преосталом делу којим је тражио да се утврди да је власник са идеалним уделом од $\frac{1}{4}$ делова на покретним стварима и то: слика Милосављевић Предрага – Пеђе – „Дубровник“ 1971. година, уље на платну, 73x92cm; слика Радовић Ивана – „Седећи женски акт“ 1934-38. година, уље на платну, 69x62cm; слика Радовић Ивана – „Орање са белим коњем“ 1938-48. година, уље на платну, 75x93cm; слика Радовић Ивана – „Орање са црвеним коњем“ 1950-55. година, уље на платну, 62,5x82cm; слика Радовић Ивана – „Седећи женски акт са црвеним прекривачем“ 1955-60. година, уље на платну, 45x51,5cm; слика Радовић Ивана – „Сеоска породица са белом кравом“ 1928-30. година, уље на платну, 56x75cm; слика Шејка Леонида – „Мала ружичаста мртва природа“ 1968. година, уље на дасци, 31,5x23,5cm, што би тужиоци – противтужени АА, ББ и ВВ, били дужни да признају и трпе. Ставом петим изреке, одлучено је да тужиоци – противтужени АА, ББ, ГГ и тужени – противтужилац свако сноси своје трошкове првостепеног поступка. Ставом шестим изреке, обавезана је тужиља – противтужена ВВ да туженом – противтужиоцу накнади трошкове првостепеног поступка у износу од 1.293.000,00 динара. Ставом седмим изреке, обавезан је тужени – противтужилац да тужиоцима – противтуженима АА и ББ, на име трошкова другостепеног поступка плати износ од 664.500,00 динара. Ставом осмим изреке, обавезана је тужиља – противтужена ВВ да туженом – противтужиоцу на име трошкова другостепеног поступка плати износ од 141.750,00 динара. Ставом деветим изреке, одлучено је да тужиља – противтужена ГГ и тужени – противтужилац свако сноси своје трошкове другостепеног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, парничне странке су изјавиле благовремене ревизије и то: тужиоци – противтужени због битних повреда

одредаба парничног поступка, погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања и погрешне примене материјалног права; тужени – противтужилац због битних повреда одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Ревиденти су доставили одговоре на ревизију супротне стране, а трошкове ревизијског поступка су тражили одређено.

Врховни касациони суд је испитао побијану пресуду, применом одредбе члана 408. у вези члана 403. став 2. тачка 3. Закона о парничном поступку ("Службени гласник РС", бр. 72/11... 18/20) и утврдио да су ревизије неосноване.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку, на коју Врховни касациони суд пази по службеној дужности, а ни друге битне повреде прописане одредбом члана 407. став 2. тачка 3. истог закона, на које ревиденти неосновано у својим ревизијама указују.

Према утврђеном чињеничном стању, тужиоци АА (рођен 1964. године), ББ (рођен 1968. године), ГГ (рођена 1976. године) и тужени – противтужилац ДД (рођен 1988. године) су деца покојног ЕЕ, који је преминуо ...2000. године. Тужиља – противтужена ВВ је бивша супруга покојног ЕЕ са којом је у браку био почев од ...1961. до ...1980. године, када је њихов брак разведен. У време док је трајала брачна заједница тужиље – противтужене ВВ и покојног ЕЕ, он је започео да купује уметничке слике, а слике су такође куповали и његови синови АА и ББ. Народни музеј у Београду је 1998. године издао Публикацију – каталог под називом „Збирка ...“ у којој су унете уметничке слике, са подацима о сликарима, описом дела и уз рецензију Николе Кусовца. Тужиоци тврде да су све уметничке слике које су предмет тужбеног захтева њихова својина због чега треба да буду изузете из оставинске масе покојног ЕЕ, док тужени тврди да су, супротно томе, оне својина сада покојног ЕЕ па је, као његов законски наследник, тражио свој сувласнички удео од $\frac{1}{4}$. Према признаници из октобра месеца 1995. године издатој од стране ЖЖ, ЗЗ је купио уметничку слику – уље на платну сликара Пеђе Милосављевића под називом „Дубровник“, димензија 73x92cm, док је према потврди издатој од стране ИИ 25.11.1995. године, АА купио слике Пеђе Милосављевића, између осталог слику „Дубровник“, 1971, уље, 73x90cm. ЖЖ је издао признаницу у октобру месецу 1995. године, у којој је наведено да је АА купио три уметничке слике, уље на платну сликара Леонида Шејке – „Љубав малог морског коња“ димензија 31,5x25cm, „Мртва природа“ димензија 31,5x22,5cm и „Мртва природа“ димензија 37,5x24cm. ИИ је издала потврду 20.11.1995. године о томе да је АА купио слике Ивана Радовића и то „Сеоска породица“ 1928, уље, 56x75cm, „Седећи женски акт“ 1934, уље на платну, 70x60cm, „Орање с белим коњем“ 1938-1948, уље на платну, 75x95cm, „Орање с црвеним коњем“ 1950-1955, уље на платну, 60x80cm, „Седећи женски акт“ 1955-1960, уље на платну, 45x50cm. ЈЈ је издао признаницу од 17.09.1996. године на износ од 80.000 DEM примљених на име куповине три слике аутора Надежде Петровић и то: „Глумица“, „Колевка“ и „Свештеник (Свети Сава“). Према признаници издатој од стране КК од 25.02.1997. године, следи да је он примио 90.000 DEM (у готовом новцу) на име куповине слика и то: Петра Лубарде, шест слика великог формата, Личеноски – један комад и један табернакл сат из 1800. године.

Код овако утврђеног чињеничног стања, другостепени суд је, руководећи се материјалним доказима – потврдама односно признаницама које представљају доказ о томе чијим новцем су купљене спорне слике, закључио да су тужиоци – противтужени АА и ББ доказали своје власништво на сликама у односу на које је делимично усвојио њихов тужбени захтев, па је у односу на те слике одбио противтужбени захтев туженог – противтужиоца, док је, у односу на преостале слике за које наведени тужиоци – противтужени нису доказали своје право власништва, делимично усвојио противтужбени захтев туженог – противтужиоца и утврдио његов сувласнички удео од $\frac{1}{4}$ по основу наслеђа иза оца, покојног ЕЕ.

По оцени Врховног касационог суда, другостепени суд је правилно применио материјално право.

Одредбом члана 1. став 2. Закона о наслеђивању („Службени гласник РС“, број 46/95), прописано је да заоставштину чине сва наслеђивању пододна права која су оставиоцу припадала у тренутку смрти. На основу одредбе члана 9. став 1. истог Закона, први наследни ред чине оставиочеви потомци и његов брачни друг, а на основу става 2. истог члана Закона, оставиочева деца, са његовим брачним другом, наслеђују на једнаке делове. Правила о терету доказивања прописана су одредбом члана 231. Закона о парничном поступку, тако што странка која тврди да има неко право, сноси терет доказивања чињенице која је битна за настанак или остварење права, ако законом није другачије прописано (став 2.). Странка која оспорава постојање неког права, сноси терет доказивања чињенице која је спречила настанак остваривања права или услед које је право престало да постоји, ако законом није другачије прописано (став 3).

У конкретном случају, тужиоци – противтужени АА и ББ су доказали своје власништво на сликама у односу на које је другостепени суд, побијаном пресудом, делимично усвојио њихов тужбени захтев, а то своје право нису доказали у односу на слике за које је другостепени суд делимично усвојио противтужбени захтев туженог – противтужиоца и утврдио његов сувласнички удео од $\frac{1}{4}$ по основу наслеђа иза покојног оца ЕЕ.

Наводима ревизија парничних странака оспорава се оцена доказа што је без утицаја на одлучивање јер је оцена доказа у надлежности суда који одлучује по свом уверењу на основу савесне и брижљиве оцене сваког доказа засебно, свих доказа као целине и на основу резултата целокупног поступка, које ће чињенице да узме као доказане, на основу одредбе члана 8. Закона о парничном поступку, а ту одредбу Закона је другостепени суд, при оцени изведених доказа, правилно применио.

Правилна је и одлука о трошковима парничног поступка јер је донета правилном применом одредбе члана 153. став 2. и члана 154. Закона о парничном поступку.

Из изложених разлога, Врховни касациони суд је одлуку као у изреци донео применом одредбе члана 414. став 1. Закона о парничном поступку.

**Председник већа – судија
Добрила Страјина,с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић